

Corylus (Leszczyna, orzech laskowy)

rodzina Corylaceae (Leszczynowate)

Corylus avellana

Corylus avellana

Corylus avellana

Corylus avellana

Corylus avellana

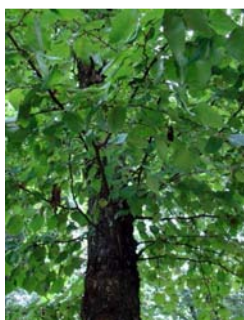
Corylus avellana

Corylus colurna

Corylus colurna

Corylus colurna

Corylus colurna

Corylus colurna

Corylus colurna

Rodzaj drzew i krzewów, który obejmuje 15 gatunków, pochodzący z Europy i Ameryki Północnej. Występuje na obszarach umiarkowanych Europy, Azji i Ameryki Północnej, w podszyciu lasów. Jest to wysoki krzew, lub drzewo (2-8 metrów wysokości). Liście ma jajowate lub okrągłe, piłkowane. Kwiaty są rozdzielnopłciowe, wiatropylne. Leszczyna uprawiana jest także w ogrodach przydomowych jako roślina użytkowa - sadownicza (orzech laskowy). Z orzechów uzyskuje się olej, który ma zastosowanie

Corylus (Leszczyna, orzech laskowy)

rodzina Corylaceae (Leszczynowate)

w przemyśle spożywczym, farmaceutycznym, farbiarskim oraz perfumeryjnym. Jest także traktowana jako roślina ozdobna - odmiany leszczyny o barwnych liściach uprawiane są w parkach i ogrodach.

Znana od wieków i w kulturach wielu narodów wykorzystywana do różnych celów, nawet magicznych. Była uważana za drzewo mądrości, a jej gałęzie obsypane orzechami uważano za symbol obfitości, (wetknięta w drzwi domu była dobrą wróżbą na następny rok). Posadzona obok domu miała bronić ludzi przed ukąszeniami, złymi duchami i wampirami, a zwierzęta domowe przed czarami. Orzechy laskowe były symbolem płodności, miłości i małżeństwa, ale także znakiem mądrości, stałości i cierpliwości. Leszczynowych gałązek używano jako różdżek do odnajdywania żył wody, a także złota i skarbów. W średniowieczu leszczynowa różdżka służyła sędziom do wykrywania złodziei i morderców.

Gatunki flory Polski:

1. *Corylus maxima* Mill. (Leszczyna południowa, l. długookrywowa) – gatunek uprawiany
2. *Corylus avellana* L. (Leszczyna pospolita)
3. *Corylus colurna* L. (Leszczyna turecka, l. drzewiasta) – gatunek uprawiany

Corylus avellana L. - leszczyna pospolita - występuje w stanie dzikim w całej Europie i Azji Mniejszej po Kaukaz. W Polsce pospolita - rośnie do ok. 1300 m n.p.m. Drzewa lub wysokie krzewy dorastające do 5 m. Wydaje liczne odrośla od pnia, tworząc duży, wielopienny krzew. Gałęzie ma wzniesione, tworzą one szeroką i gęstą koronę. Kora gładka, popielata z poziomymi, korkowatymi kreskami. Młode pędy są w kolorze czerwobrunatnym, szpeciniasto owłosione. Zarówno pędy jak i liście są miętko owłosione (młode liście obustronnie owłosione, a w miarę starzenia z wierzchu robią się matowozielone). Blaszki liściowe skrętoległe, pojedyncze są szerokoowalne (do okrągłej) o długości do 10 cm, lekko klapowane, na szczycie zastrzone, u nasady lekko sercowate, brzegi podwójnie piłkowane. Ogonek liściowy jest krótki i prawie niewidoczny. Liście rozwijają się wcześniej na wiosnę, a jesienią przebarwiają się na żółto i opadają na zimę. Roślina jednopienna, kwiaty są rozdzielno płciowe i wiatropylne. Kwitnie wczesną wiosną (II-III) przed rozwojem liści. Kwiaty męskie pyłą bardzo obficie na żółto, są zebrane w bazie, zgrupowane po 2-4. Kwiaty żeńskie ukryte w pączkach, z których na wiosnę wystają jedynie znamiona słupków. Owocem jest jednonasienny, bezbielmowy orzech wystający z listkowatych okryw. Osadzone są one po 1-3 i potocznie nazywane orzechami laskowymi. Zdrewniała owocnia (skorupka) ma jasnobrązowy kolor i zmienny kształt, w zależności od odmiany. Owoce dojrzewają od września do października, są oleiste i bardzo pożywne.

W uprawie spotyka się szereg odmian i mieszańców uprawnych, zarówno ozdobnych jak i sadowniczych. Jako roślina sadownicza w Polsce jest bez znaczenia, wykorzystuje się ją głównie w uprawach amatorskich oraz doświadczalnych. Na świecie szlachetne odmiany leszczyny uprawia się głównie w basenie Morza Śródziemnego. Największym producentem jest Turcja, poza tym występują duże hodowle w Hiszpanii, Włoszech, na Półwyspie Bałkańskim oraz w Stanach Zjednoczonych (przede wszystkim Kalifornia). Owoce mają zastosowanie w przemyśle spożywczym, farmaceutycznym, farbiarskim oraz perfumeryjnym. Często wykorzystywane są, niektóre odmiany ozdobne, w architekturze zieleni. Znaczenie dekoracyjne mają u leszczyn bazie kwiatów męskich, pojawiające się bardzo wczesną wiosną, pokrój niektórych odmian. oraz odmiany o barwnych liściach. Drewno jest miękkie i nietrwałe (używane bywa jako węgiel rysunkowy). Leszczynowe pręty, dzięki swojej giętkości, używane były na wędki, bicze, laski oraz faszynę. Gatunek bardzo tolerancyjny, szczególnie w stosunku do światła. Dobrze rośnie nawet w cieniu. Najlepiej rośnie na glebach żyznych i wilgotnych (na jałowych i suchych słabiej rośnie i gorzej owocuje). Jest dość wytrzymały na zanieczyszczenia powietrza. Rozmnaża się przez wysiew nasion (orzechów), a także wegetatywnie przez odkłady i kopczykowanie.

Corylus (Leszczyna, orzech laskowy)

rodzina Corylaceae (Leszczynowate)

Corylus colurna - leszczyna turecka. Ojczyzną leszczyny tureckiej są lasy Europy południowo-wschodniej i Azji Mniejszej. Do Europy Środkowej sprowadzona w końcu XVI wieku. Jest to drzewo wolno rosnące, dorastające do 25 m, z pniem rozgałęziającym się nisko nad ziemią na kilka pędów. Wytwarza stożkową koronę, rozgałęzioną od dołu. Ma regularny pokrój, o strzelistym pniu - sięgającym do samego wierzchołka. Jej całoroczną ozdobą jest kora - szara i nieregularnie spękana. Liście są gładkie i prawie nagie. W porównaniu z leszczyną pospolitą są większe, lekko klapowane, z bardziej postrzępionym brzegiem i dłuższym ogonkiem liściowym. Jesienią przebarwiają na ciepły żółty kolor i opadają na zimę. Roślina samopylna i wiatropylna. Kwiaty są podobne do leszczyny pospolitej, choć pojawiają się trochę później (III). Kwiaty męskie (kotki) są brązowe i nieco dłuższe, żeńskie zaś posiadają duże, karminowe znamię. Owoce to orzechy, zebrane po kilka sztuk w zwisające, kuliste pęczki, głęboko osadzone w postrzępionych, frędzlowatych, owłosionych, klejących okrywach. Pęczki opadają w całości we wrześniu, październiku. Orzechy o średnicy 1,5 do 2 cm, są spłaszczone i otoczone bardzo twardą, grubą łupiną - są jadalne i smaczne.

Corylus colurna traktowana jako roślina ozdobna będzie rosła praktycznie na każdym stanowisku, jednakże aby owocowała wymaga miejsc dobrze nasłonecznionych. Jest odporna na suszę, na zanieczyszczone miejskie powietrze oraz całkowicie mrozoodporna. Toleruje przeciętne gleby, z wyjątkiem gleb podmokłych, lecz najlepiej rośnie na glebach żyznych, gliniastych i wapiennych. Roślina uprawiana jako roślina ozdobna dla walorów dekoracyjnych - piękny pokrój i bardzo ładne zabarwienie liści jesienią. Pięknie wygląda posadzona jako soliter lub w niewielkich grupach na trawniku. Nadaje się do obsadzania alei, ulic, a także na pasy wiatrochronne - gęste ulistnienie i odporność na wiatr. Drewno leszczyny tureckiej jest mocne i wytrzymałe, używane w przemyśle meblarskim.